

Opname van een partner in een woonzorgcentrum

Bij een opname, steken vooral de kopzorgen rond betaalbaarheid van het woonzorgcentrum, maar ook de financiële lasten voor de achterblijvende partner, de kop op. De wetgeving voorziet een aantal financiële voorzieningen die de financiële last draaglijker proberen te maken.

Een opname in het woonzorgcentrum...

Een opname in een woonzorgcentrum is vaak een moeilijk moment voor zowel de zorgbehoevende oudere als voor zijn of haar familie. Het is dan ook belangrijk dat een opname een weloverwogen beslissing is. Naast de emotionele verwerking van deze nieuwe levensfase, zijn er ook vaak de financiële zorgen. Vooral de kopzorgen rond betaalbaarheid van het woonzorgcentrum, maar ook de financiële lasten voor de achterblijvende partner, steken dan gauw de kop op.

De wetgeving voorziet een aantal sociale voorzieningen, die de financiële last bij een opname in een woonzorgcentrum draaglijk proberen te maken. Hierbij denken we concreet aan het [zorgbudget voor zwaar-zorgbehoevenden \(ZZZ\)](#) en het [zorgbudget voor ouderen met een zorgnood \(ZBO\)](#). Vooral deze laatste financiële regeling kan sterk wijzigen bij opname omwille van een wijziging in je gezinssituatie. Maar ook wijzigingen op vlak van ziekteverzekering en personenbelasting mag je niet uit het oog verliezen. Je kunt vrij kiezen om de domicilie van de partner al dan niet te verplaatsen naar het woonzorgcentrum.

Welke domicilie dient je partner te nemen bij verhuis naar een WZC?

Het kan soms gunstig zijn om deze domicilie te wijzigen naar het woonzorgcentrum. Het al dan niet wijzigen van je domicilie dient individueel bekeken te worden. Voor echtparen kan het soms voordeliger zijn, maar dit wordt mede bepaald door je financiële situatie. De opgenomen persoon wordt dan beschouwd als alleenstaande.

Naast het feit dat je het emotioneel aspect van een feitelijke scheiding niet mag onderschatten, is het belangrijk dat je vooraf voldoende informatie en advies inwint rond de gevolgen die een wijziging op vlak van domicilie kan hebben op volgende financiële tegemoetkomingen of sociale voorzieningen.

Welke financiële voorzieningen?

Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood¹ (ZBO)

Als het domicilie thuis blijft staan, behoudt de geplaatste partner de gezinscategorie (samenwonend met partner). Er wordt in de berekening van het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood rekening gehouden met alle inkomsten van beide partners. Aan de financiële tussenkomst wijzigt in principe niets, tenzij men een nieuwe aanvraag indient omwille van wijziging in de medische situatie.

¹ Voorheen Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Onderdeel van de Vlaamse sociale bescherming. De benaming Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden blijft behouden voor wie woonachtig is in Brussel of Wallonië.

Als het domicilie van de zorgbehoevende partner op het woonzorgcentrum wordt geplaatst, dan verandert de categorie van de geplaatste partner van de gezinscategorie (C voor THAB Brussel, B voor eZBO Vlaanderen) naar de categorie alleenstaande (B voor THAB Brussel, A voor eZBO Vlaanderen). De wijziging gaat in vanaf de 1ste van de maand die volgt op de officiële adreswijziging. In de berekening wordt er enkel rekening gehouden met de eigen inkomsten, eventueel aangevuld tot de helft van het gezinspensioen, berekend op het grootste rustpensioen en met de helft van de andere gezamenlijke bestaansmiddelen. Zeker wanneer de geplaatste partner weinig of geen inkomsten geniet kan een wijziging van domicilie een financieel voordeel betekenen. Indien beide partners een medische erkenning in THAB/ZBO hebben, vervalt vanaf de feitelijke scheiding met adreswijziging de gunstige berekeningswijze waarbij voor elke partner slechts 1/2e van het gezinsinkomen in aanmerking genomen wordt.

Wanneer beiden partners zijn opgenomen in het woonzorgcentrum krijgen zij de gezinscategorie (B). Bij een verblijf op een aparte domiciliëring (op basis van gegevens rijksregister) wordt dit de categorie alleenstaande.

PENSIOEN

Wanneer je beschikt over een gezinspensioen, en één van de partners wijzigt zijn domicilieadres naar het woonzorgcentrum, dan zal de FPD (Federale Pensioendienst) ambtshalve het gezinspensioen splitsen. Beschik je echter over een eigen pensioen, dan behoud je het eigen pensioen. Is je eigen pensioen kleiner dan de helft van het fictieve gezinspensioen, berekend op het grootste rustpensioen, dan krijg je een bijpassing tot de helft en wordt die bijpassing van het rustpensioen van de andere partner in mindering gebracht.

Geniet je een overheidspensioen, dan kan dit niet worden opgesplitst. Een overheidspensioen wordt immers steeds beschouwd als een persoonlijk inkomen.

IGO (Inkomensgarantie voor ouderen)

IGO is een bijstandsuitkering voor mensen vanaf 65 jaar zonder of met een laag inkomen. Het wordt toegekend na een onderzoek van de bestaansmiddelen. Zowel de geplaatste partner als de thuisblijvende partner, kunnen beiden een aanvraag IGO indienen. De IGO is een individueel recht en kan voor beide partners aangevraagd worden. Het eigen pensioen en de helft van de gemeenschappelijke bestaansmiddelen is de vertrekbasis om het IGO te berekenen. Heeft de geplaatste partner of de thuisblijvende partner geen pensioen, dan wordt er enkel rekening gehouden met de helft van de gemeenschappelijke bestaansmiddelen (zie ook infotiche [Inkomensgarantie voor ouderen](#)).

Zorgbudget voor zwaar-zorgbehoevenden (voorheen zorgverzekering)

Wie als thuiszorgpatiënt wordt erkend en intensieve zorgen nodig heeft, ontvangt van de Vlaamse sociale bescherming een zorgbudget voor zwaar-zorgbehoevenden t.b.v. 140 euro per maand. Als je verhuist naar een erkend woonzorgcentrum, blijf je het zorgbudget voor zwaar-zorgbehoevenden verder ontvangen. Wanneer je verblijft in een woonzorgcentrum, heb je altijd recht op het zorgbudget voor zwaar-zorgbehoevenden. Vraag je dit echter de eerste keer aan, dan is er wel een wachttijd van 4 maanden. De aanvraag of wijziging dient te gebeuren via de Zorgkas. De maatschappelijk werker of CM-consulent helpen je zeker verder.

ZIEKTEVERZEKERING

Bij opname met domiciliëwijziging wordt het gezinspensioen (FPD) ambtshalve gesplitst (niet bij een ambtenarenpensioen). Hoewel je de hoedanigheid als persoon ten laste niet verliest door opname in een erkende instelling of ziekenhuis, kan er zich een probleem stellen als het gedeelte pensioen dat aan de persoon ten laste wordt toegekend hoger is dan het grensbedrag voor personen ten laste (3.008,93 euro (bruto)/kwartaal (bedrag voor het eerste kwartaal van 2024)). Als het inkomen te hoog is, moet de persoon ten laste zelf als gerechtigde inschrijven (als 'verblijvende in België', mindervalide ...).

'Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Zij is louter indicatief bedoeld'.

Uitgifte: Oktober 2024 – NL – Opname van een partner in een woonzorgcentrum

Een feitelijke scheiding wordt beschouwd als een gezinswijziging en kan het recht op verhoogde tegemoetkoming wijzigen.

Als het een verhuizing naar een RVT/ROB betreft en er geen intentie is tot feitelijke scheiding (vb. intentie = wanneer de ene echtgenoot verklaart een samenwonende te hebben en de andere echtgenoot woont in een rusthuis). en er geen domiciliewijziging is, blijft het VT-gezin ongewijzigd en is er géén automatische stopzetting van het VT-recht.

FISCALITEIT

Partners worden nog als één gezin beschouwd in het jaar waarin de wijziging van domicilie heeft plaats gevonden. Het jaar volgend op de feitelijke scheiding worden beiden als alleenstaande beschouwd, en word je dus afzonderlijke belast.

VRIJSTELLINGEN & VOORDELEN

Bij adreswijziging, verlies je als thuisblijvende partner mogelijk het recht op vrijstellingen en voordelen die toegekend waren aan de geplaatste partner, tenzij je zelf recht hebt of recht kan openen op de inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Denk dan maar concreet aan vermindering kabeldistributie, sociale maximumprijs voor aardgas en elektriciteit, ...

ONDERHOUDSPLICHT

Heb je toch problemen met het betalen van de verblijfskosten in het woonzorgcentrum, dan kan je best het OCMW aanspreken. Het OCMW onderzoekt of het een tussenkomst kan verlenen in de verblijfskosten. Het OCMW kan ook beslissen de gemaakte kosten terug te vorderen van de kinderen op basis van de 'wettelijke onderhoudsplicht'. Als het OCMW tussenkomt in de betaling van de verblijfskosten en je draagt zelf ook een deel van deze kosten, dan heb je ook recht op een minimaal zakgeld van 118,27 euro per maand (bedrag 01-05-2024). Voor verdere info verwijzen we naar de infoches "[Onderhoudsplicht in een woonzorgcentrum](#)" en "[Bewoners van een woonzorgcentrum en zakgeld](#)".

ERFRECHT & OVERLEVINGSPENSIOEN

Een feitelijke scheiding, door opname in een woonzorgcentrum, heeft geen gevolgen op het vlak van erfrecht noch op vlak van het recht op overlevingspensioen.

BESLUIT:

Een voorafgaande berekening is dus essentieel. Dus aarzel niet om tijdig advies in de winnen. Contacteer vooraf zeker de dienst Maatschappelijk Werk van je plaatselijke ziekenfonds.

Hoe verloopt de aanvraag? (bij wijziging domicilie)

Zorgbudget voor ouderen met een zorgnood

Als je gezinssituatie wijzigt, omdat je partner in het rusthuis gaat wonen, zal de Zorgkas een automatisch herziening opstarten, als je een domiciliewijziging doorgeeft aan je gemeente.

Als je nog geen zorgbudget of THAB ontvangt, maar de kans bestaat dat je door de adreswijziging, wel aanspraak kan maken op een zorgbudget, dien je, nadat de adreswijziging definitief is, zo vlug mogelijk een nieuwe aanvraag in. Dat doe je zelf of via de gemeente of de dienst Maatschappelijk Werk van het ziekenfonds.

'Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Zij is louter indicatief bedoeld'.
Uitgifte: Oktober 2024 – NL – Opname van een partner in een woonzorgcentrum

Je kan zelfstandig (of met hulp van een familielid of kennis) je aanvraag indienen door met je elektronische identiteitskaart in te loggen op www.vlaamsesocialebescherming.be/ezoz (Vlaanderen) of www.myirscare.be (Brussel) en daar een online vragenlijst in te vullen.

PENSIOEN

Het gemeentebestuur meldt de domiciliewijziging aan de uitbetalingsinstelling voor pensioenen. Het gezinspensioen wordt door de FPD ambtshalve gesplitst.

IGO

Geniet je reeds een IGO, dan zal de FPD van ambtswege je dossier opnieuw berekenen omdat er een wijziging is in je gezinssituatie.

Geniet je nog geen IGO, dan kan je, zoals in de pensioenregeling, de aanvraag om een IGO indienen via het gemeentebestuur waar je de hoofdverblijfplaats hebt. Ook via de plaatselijke zitdagen van de FPD of via de website www.pensioenaanvraag.be, kun je een aanvraag indienen.

Tip: laat het pensioen van beide partners op een aparte rekening stortten. Zo verminder je de kans dat de FPD, ten onrechte, alle uitbetaalde pensioenen van beide partners op één fiscale fiche doorgeeft aan de controle van de belastingen.

ZIV

Via de kruispuntbank wordt het ziekenfonds automatisch op de hoogte gebracht van een feitelijke scheiding (op basis dus van de adreswijziging). Je neemt best contact op met de plaatselijke CM consulent indien er nog vragen zijn.

VRIJSTELLING EN VOORDELEN

Veel rechten worden automatisch toegekend of stopgezet op basis van de gegevensuitwisseling via de kruispuntbank. Je dient hiervoor dus zelf geen stappen te ondernemen.

Opname min 65 jarigen in een WZC & de financiële gevolgen

Ziekte-uitkering:

Zowel bij behoud van je huidige domicilie (thuis), als bij wijziging naar het woonzorgcentrum, blijft het recht op een ziekte-uitkering als alleenstaande. De wijziging van domicilie is hier niet bepalend.

Als je huidige domicilie wordt behouden heeft het ziekenfonds een **verklarend attest** nodig (opgemaakt door het woonzorgcentrum) dat je definitief werd opgenomen in het woonzorgcentrum. Op die manier kun je een uitkering als alleenstaande verkrijgen.

Je uitkering [hulp van derden](#) valt weg wanneer je meer dan 3 maanden bent opgenomen in een woonzorgcentrum.

Tegemoetkoming aan personen met een handicap (FOD SZ)

Als je domicilie wordt behouden op je huidig adres:

- Je inkomstenwijziging (namelijk het dagbedrag van de ziekte-uitkering als alleenstaande) moet wel worden doorgegeven aan de FOD Sociale Zekerheid en dit binnen de 3 maanden na het feit. (bij 20% wijziging inkomsten) Als dit is gebeurd dan zal de FOD Sociale Zekerheid pas op 31 december van het huidig kalenderjaar een ambtshalve herziening opstarten. De huidige tegemoetkoming blijft verder behouden voor de rest van het huidige kalenderjaar.
- Als je inkomen daalt, dan kan je een nieuwe aanvraag doen. Contacteer vooraf zeker de dienst Maatschappelijk Werk van je ziekenfonds of het wel zinvol is een nieuwe aanvraag in te dienen.

'Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Zij is louter indicatief bedoeld'.

Uitgifte: Oktober 2024 – NL – Opname van een partner in een woonzorgcentrum

Als je domicilie wijzigt naar het woonzorgcentrum:

- FODSZ krijgt automatisch de wijziging van je gezinssituatie door. De FOD zal dan je huidige uitkering herbekijken en deze uitvoeren met terugwerkende kracht vanaf het feit van wijziging.
- Er is geen 28% inhouding op de integratietegemoetkoming bij een verblijf in een woonzorgcentrum. Ook niet wanneer je de verblijfskosten zelf betaalt met het leefloon dat het OCMW je verleent.

Meer informatie nodig?

Voor informatie en advies kan je terecht bij

- de Zorglijn - www.cm.be/zorglijn
  - Tel.: 02 204 32 34
    - Maandag tot donderdag: 8.30 tot 12 uur en 13 tot 17 uur
    - Vrijdag: 8.30 tot 12 uur en 13 tot 16 uur
  - E-mail: zorglijn@cm.be